

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN FYSIOTHERAPEUTEN

Peiling 2003

R.J. Kenens
L. Hingstman
Februari 2004

NIVEL
Postbus 1568,
3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
www.nivel.nl

INLEIDING

In 1985 is het NIVEL gestart met de registratie van fysiotherapeuten in de eerste lijn. De gegevens voor deze registratie worden sinds 1987 verkregen via een enquête die elke twee jaar wordt gehouden onder alle fysiotherapiepraktijken in Nederland.

In deze brochure wordt de stand van zaken per 1 januari 2003 weergegeven. Voor de peiling zijn 4.589 praktijken aangeschreven. De respons bedroeg 83%.

1. WERKZAME FYSIOTHERAPEUTEN

Aantal werkzame personen

Op 1 januari 2003 telt Nederland 13.254 extramuraal werkzame fysiotherapeuten (tabel 1). De helft van hen is vrouw. Vergeleken met de vorige peiling in 2001 is het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten met 660 toegenomen, ofwel een toename van 5%. In de afgelopen 10 jaar bedraagt de groei 26%. Te zien valt dat het aandeel vrouwen in diezelfde periode geleidelijk aan is toegenomen.

Tabel 1: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, op 1 januari

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1993	5.451	52,0	5.031	48,0	10.482	100,0
1995	6.009	51,4	5.692	48,6	11.701	100,0
1997	5.992	51,1	5.735	48,9	11.727	100,0
1999	6.100	50,7	5.935	49,3	12.035	100,0
2001	6.320	50,2	6.274	49,8	12.594	100,0
2003	6.598	49,8	6.656	50,2	13.254	100,0

Bron: NIVEL.

Op 1 januari 2003 bedraagt het totaal aantal fte (1 fulltime equivalent = 40 uur) aan fysiotherapeuten 12.250. Dit aantal is aanmerkelijk hoger dan in voorgaande jaren. De oorzaak ligt in het feit dat in de enquête van 2001 voor het eerst gevraagd is naar de hoeveelheid tijd die besteed wordt aan patiëntgebonden en niet-patiëntgebonden uren.

Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van extramuraal werkzame fysiotherapeuten bedraagt 42 jaar. Ruim eenderde (37%) van hen is jonger dan 40 jaar (tabel 2). In 1993 was dit aandeel aanzienlijk groter (62%). Vrouwelijke fysiotherapeuten hebben een jongere leeftijdsopbouw dan mannen; 45% van de vrouwen is jonger dan 40 jaar, tegenover 29% van de mannen.

Tabel 2: Leeftijdopbouw extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, op 1 januari 2003

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30 jaar	565	8,6	980	14,7	1.545	11,7
30-34 jaar	532	8,1	857	12,9	1.389	10,5
35-39 jaar	800	12,1	1.092	16,4	1.892	14,3
40-44 jaar	1.209	18,3	1.159	17,4	2.368	17,9
45-49 jaar	1.466	22,2	1.222	18,4	2.688	20,3
50-54 jaar	1.104	16,7	715	10,7	1.819	13,7
55-59 jaar	595	9,0	349	5,2	944	7,1
60-64 jaar	161	2,4	120	1,8	281	2,1
65-69 jaar	17	0,3	13	0,2	30	0,2
> 69 jaar	14	0,2	20	0,3	34	0,3
Onbekend	135	2,0	129	1,9	264	2,0
Totaal	6.598	100,0	6.656	100,0	13.254	100,0

Bron: NIVEL.

In- en uitstroom

De groei van het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten is het resultaat van in- en uitstroom. In de periode 2001-2003 (periode tussen twee peilingen) zijn in totaal 1.325 fysiotherapeuten begonnen met het werken in een eerstelijnspraktijk. Van hen is 60% vrouw. De gemiddelde leeftijd van de instromers bedraagt 30,4 jaar. Zo'n 16% is in een eigen praktijk of maatschap begonnen. In dezelfde periode zijn 1.008 fysiotherapeuten gestopt met hun eerstelijnspraktijk. Onder hen bevinden zich relatief veel vrouwen (60%). De gemiddelde leeftijd van de uitstromers is 42,1 jaar. Bijna de helft (48%) was vrijgevestigd (eigen praktijk of maatschap).

Werkveld

Van de extramuraal werkzame fysiotherapeuten is 62% vrijgevestigd (tabel 3). In 2001 gold dat nog voor 64% van de fysiotherapeuten. Maken we onderscheid naar geslacht dan blijken vrouwelijke fysiotherapeuten relatief minder vaak vrijgevestigd te zijn; 40% van de vrouwen is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap tegenover 61% van de mannen. Van alle vrijgevestigde fysiotherapeuten heeft 94% een overeenkomst met het ziekenfonds.

Tabel 3: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar functie en geslacht, op 1 januari

	2001		2003	
	abs	%	abs	%
Vrijgevestigd¹	8.003	100,0	8.169	100,0
mannen	4.844	60,5	4.939	60,5
vrouwen	3.159	39,5	3.230	39,5
Loondienst²	4.591	100,0	5.085	100,0
mannen	1.476	32,1	1.659	32,6
vrouwen	3.115	67,9	3.426	67,4
Totaal	12.594	100,0	13.254	100,0
mannen	6.320	50,2	6.598	49,8
vrouwen	6.274	49,8	6.656	50,2

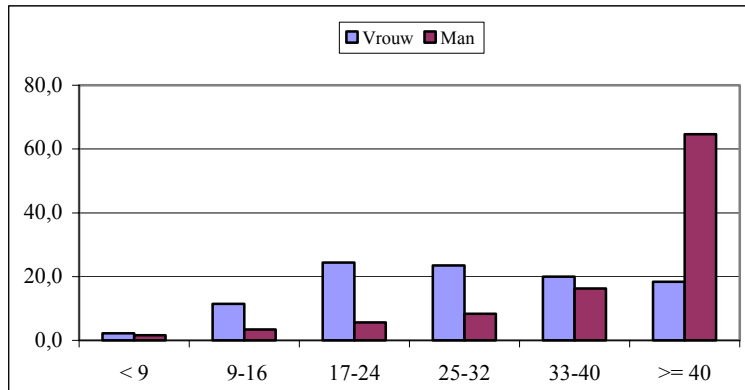
¹ Fysiotherapeut in de eerste lijn werkzaam die zich alleen of met één of andere collega's zelfstandig heeft gevestigd (ook wel praktijkeigenaar of maatschaphouder genoemd).

² Fysiotherapeut die langdurig in dienst is bij een vrijgevestigde fysiotherapeut. Er is sprake van een arbeidsovereenkomst en de praktijkeigenaar/maatschaphouder draagt sociale lasten voor hem/haar af.
Bron: NIVEL.

Omvang werkzaamheden

Naar schatting werkt 59% van de fysiotherapeuten werkt parttime (op basis van een respons van 66%). Gemiddeld werken zij 37 uur per week. Maken we onderscheid naar geslacht dan blijkt dat vrouwelijke fysiotherapeuten gemiddeld een kortere werkweek hebben dan hun mannelijke collega's (figuur 1). Vrouwen werken gemiddeld 30 uur per week en mannen 44 uur.

Figuur 1: Relatieve verdeling van omvang van de werkweek (in uren) naar geslacht, op 1 januari 2003¹

¹ Op basis van een respons van 66%.

Bron: NIVEL.

Voor praktijk eigenaren geldt een gemiddelde werkweek van 42 uur, tegenover 28 uur voor medewerkers in loondienst (tabel 4).

Uit de tabel blijkt verder dat eerstelijns fysiotherapeuten per week de meeste tijd kwijt zijn aan direct patiëntgebonden activiteiten, gemiddeld zo'n 29 uur. Daarnaast besteden zij circa 4 uur aan indirect patiëntgebonden activiteiten en eveneens 4 uur aan niet-patiëntgebonden activiteiten.

Tabel 4: Gemiddeld aantal uren per week besteed aan patiënt- en niet-patiëntgebonden activiteiten, naar functie en geslacht, op 1 januari 2003¹

	Patiëntgebonden		Niet-patiëntgebonden praktijk kwaliteits- beheer zorg	Totaal	
	direct	indirect			
Vrijgevestigd					
Man	37,0	5,3	3,2	2,3	47,8
Vrouw	24,8	4,3	2,4	2,2	33,6
Totaal	32,1	4,9	2,9	2,3	42,1
In loondienst					
Man	29,1	2,9	0,4	1,7	34,1
Vrouw	20,9	2,6	0,2	1,7	25,4
Totaal	23,6	2,7	0,3	1,7	28,2
Totaal	28,9	4,0	1,9	2,1	36,8

¹ Op basis van een respons van 66%.

Bron: NIVEL.

Praktijken

Op 1 januari 2003 telt Nederland 4.747 fysiotherapiepraktijken (tabel 5). Het aantal solopraktijken is tussen 1997 en 2001 afgenomen van 1.919 tot 1.576. Tussen 2001 en 2003 is dit aantal echter weer toegenomen tot 1.727. Het gemiddeld aantal fysiotherapeuten per praktijk is gestegen van 2,4 in 1997 tot 2,9 in 2003.

Tabel 5: Absoluut en relatief aantal fysiotherapiepraktijken naar aantal fysiotherapeuten per praktijk, op 1 januari¹

Aantal per praktijk	1997		1999		2001		2003	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.919	40,9	1.761	38,2	1.576	35,2	1.727	36,4
2	1.020	21,8	1.043	22,6	962	21,5	962	20,3
3	628	13,4	616	13,4	627	14,0	654	13,8
4	430	9,2	465	10,1	470	10,5	483	10,2
5 of meer	690	14,7	723	15,7	843	18,8	921	19,4
Totaal	4.687	100,0	4.608	100,0	4.478	100,0	4.747	100,0

¹ Een organisatorische eenheid van één of meer praktijk eigenaren die fysiotherapeutische zorg aanbieden, vanuit één of meer adressen, waarvan één adres het hoofdpraktijkadres is.

Bron: NIVEL.

Spreiding en dichtheid

In tabel 6 is het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten per provincie opgenomen. Hieruit kan allereerst worden opgemaakt dat Zuid-Holland en Noord-Holland het grootste aantal fysiotherapeuten kennen. Het aantal fysiotherapeuten is het kleinst in de provincie Flevoland. Wat de functie van de fysiotherapeuten betreft, blijkt dat het aandeel vrijgevestigden in Zeeland het grootst is (72%). Ook Groningen kent een hoog aandeel fysiotherapeuten met een eigen praktijk of maatschap (70%). In Flevoland en Limburg is dit aandeel het kleinst (respectievelijk 42% en 55%).

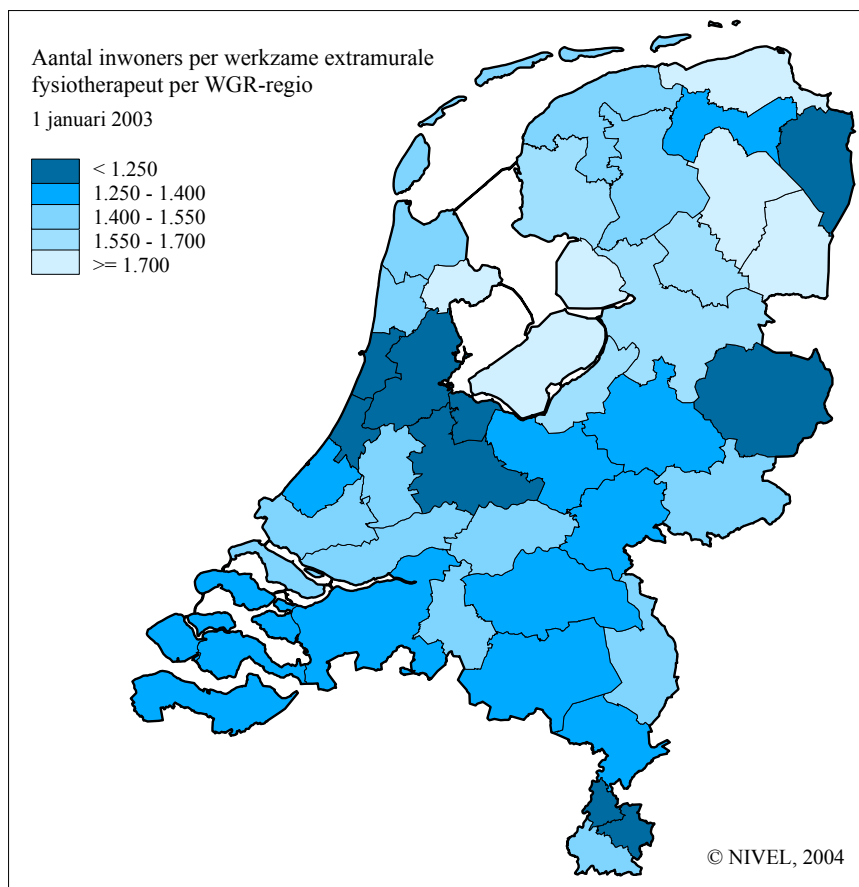
Tabel 6: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar functie per provincie, op 1 januari 2003¹

	Eigen praktijk of maatschap		Vaste medewerker in loondienst		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Groningen	307	66,2	157	33,8	464	100,0
Friesland	269	58,5	191	41,5	460	100,0
Drenthe	188	59,7	127	40,3	315	100,0
Overijssel	568	63,5	326	36,5	894	100,0
Flevoland	93	42,3	127	57,7	220	100,0
Gelderland	917	58,6	647	41,4	1.564	100,0
Utrecht	688	61,8	425	38,2	1.113	100,0
N-Holland	1.588	63,4	915	36,6	2.503	100,0
Z-Holland	1.765	65,0	950	35,0	2.715	100,0
Zeeland	214	70,4	90	29,6	304	100,0
N-Brabant	1.091	58,6	771	41,4	1.862	100,0
Limburg	507	53,7	437	46,3	944	100,0
Nederland	8.195	61,3	5.163	38,7	13.358	100,0

Bron: NIVEL.

Voor het berekenen van de fysiotherapeutendichtheid (aantal inwoners per fysiotherapeut) is rekening gehouden met het feit dat een deel van de fysiotherapeuten in deeltijd werkt. Om deze reden is het aantal fysiotherapeuten omgerekend naar het aantal full-time equivalenten (eenheden van 40 uur). Berekend is dat per op 1 januari 2003 het gemiddeld aantal inwoners per fte fysiotherapeut 1.318 bedraagt. De hoogste dichtheden komen voor in de provincies Noord-Holland (1.116) en Utrecht (1.175). De laagste dichtheden treffen we aan in Flevoland en Drenthe (respectievelijk 1.972 en 1.695). Figuur 2 brengt de verschillen in de dichtheden per regio duidelijk in beeld.

Figuur 2: Aantal inwoners per extramuraal werkzame fysiotherapeut op 1 januari 2003, per WGR-regio¹

Bron: NIVEL.